

Motion till riksdagen 2008/09:Ub498

av **Lars U Granberg och Fredrik Lundh (s)**

Friskolornas roll i skolsystemet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om friskolornas roll i skolsystemet.

Motivering

Allt fler friskolor startas på olika håll i vårt land, ibland med ett väldigt klenst elevunderlag. Många av dessa friskolor startas med målet att bedriva undervisning och verksamheten enligt värdering om en specifik religion alternativt också ideologi. I Norrbotten så har det också handlat om att kommunen valt att lägga ner en skola på landsbygden för att spara pengar och att föräldrarna då väljer att öppna en friskola för att eleverna inte ska få längre skolväg. Båda anledningarna kan innebära problem både för eleverna och för kommunerna.

Det kan i en del fall innebära att några barn isoleras i sin skolgång från resten av barnen i kommunen, vars föräldrar valt att placera barnet i den kommunala skolan. Därmed riskerar man att få ökade klyftor i det framtida samhället.

En aspekt på friskolefrågan från Norrbotten är att trots att många kommuner brottas med ekonomin i de befintliga kommunala skolorna måste man ta pengar ur den redan hårt ansträngda budgeten och lägga på nya skolor. Medan de kommunala skolorna måste kunna erbjuda alla elever plats i grundskolan kan de nya fristående skolorna indirekt "välja" sina elever exempelvis utifrån religiös tillhörighet alternativt så kan friskolan exkludera elever med särskilda behov. Eleverna kan också byta skola från den ena dagen till den andra. Det i sin tur betyder att eleven i värsta fall tar upp två utbildningsplatser, eftersom personal och utbildningsförvaltningar har svårt att snabbt kunna omorganisera personal och resurser med kort varsel.

Eleverna måste även i andra fall kunna få plats i den kommunala skolan med kort varsel, om exempelvis friskolan läggs ner, eller av andra skäl. Det

Fel! Okänt namn på

innebär i praktiken att kommunen måste vara beredd att tillhandahålla utbildningsplats i den kommunala skolan även för de elever som går i friskolan. Det kostar naturligtvis mycket pengar och drabbar i slutändan alla de barn som går i den kommunala skolan.

För att skolsystemet ska fungera väl bör friskolorna vara ett komplement till den kommunala skolan. Friskolesystemet bör därför omarbetas så att kommunerna får ökat inflytande över etablering av friskolor som innebär orimligt ökade kostnader för kommunen. Samtidigt så bör regelverket runt friskolorna skärpas så att man inte kan neka elever med särskilda behov tillträde till skolan. Tillgängligheten för elever med särskilda behov att välja skola skall ske på lika villkor som de övriga eleverna och deras möjlighet att välja skola.

Stockholm den 2 oktober 2008

Lars U Granberg (s)

Fredrik Lundh (s)